

Att skapa queerfilm

Hur gestaltas en icke-binär person av en cis-regissör på ett rättvist sätt?

Izabella Fant

Examensarbete
Mediekultur
2019

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Mediekultur
Identifikationsnummer:	18789
Författare:	Izabella Fant
Arbetets namn:	Hur gestaltas en icke-binär person av en cis-regissör på ett rättvist sätt?
Handledare (Arcada):	Jan Nåls
Uppdragsgivare:	
Denna fallstudie analyserar processen bakom kortfilmen Bim och huruvida skribenten har skapat den icke-binära huvudkaraktären på ett rättvist sätt, även om hon själv är cis. Syftet med arbetet är att inspirera andra filmskapare att skapa icke-binära huvudkaraktärer, även om filmskaparna inte har tolkningsföreträde i saken. Ett annat syfte är att motarbeta transfobi genom att få tittarna att relatera till huvudkaraktären. Filmens mål är att krossa fördomar om transpersoner, utbilda tittare om den icke-binära könsidentiteten och ge transpersoner och icke-vita rum i media. Arbetet tar upp problematiken kring representation, tolkningsföreträde och casting. De viktigaste metoderna är diskussioner med personer som har tolkningsföreträde, samt forskning i representation av transpersoner och icke-vita i film. Utgångspunkten är kortfilmen BIM och den unika inblicken som regissören har i processen bakom filmen. Den viktigaste referensen är boken Näkymätön Sukupuoli (J. Holma, V. Järvenpää, K. Tervonen). Skribenten diskuterar de misstag som hon har begått i manusprocessen och hur hon har löst problemen. Resultaten handlar om vilka tillvägagångssätt och strategier som regissören har använt sig av för att gestalta den icke-binära huvudkaraktären på ett sätt som inte diskriminerar eller bidrar till förtryck mot minoriteten.	
Nyckelord:	Representation, icke-binär, tolkningsföreträde, heteronorm, sexuell minoritet
Sidantal:	31
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

Kommenterad [MS1]: Hej!

Jag har ju inte läst ditt examensarbete, så jag vet inte vilken premissen för karaktären är. Som det är formulerat nu så slår du fast att karaktären är rättvist porträtterad, dvs. det är ingen diskussion om saken.

Ett förslag är att skriva: ... och huruvida skribenten har...

Då betyder det att man granskar om porträttet är rättvist eller inte, vilket jag antar att är sådant du diskuterar i analysen? Det är ett mer ödmjukt och inte kategoriskt sätt att uttrycka sig.

Men som sagt, jag vet inte vilken premissen i arbetet är!

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Mediaculture
Identification number:	18789
Author:	Izabella Fant
Title:	How is a non-binary character shaped by a cis-director in a fair way?
Supervisor (Arcada):	Jan Nâls
Commissioned by:	
In this case study the process behind the shortfilm BIM is being analysed and how the movie is made in a fair way, even though the director identifies as cis. The purpose of this research is to inspire other scriptwriters and directors to produce films with non-binary characters, even when the filmmakers aren't transsexual. The movie crushes bias and stereotypes about transpeople and educates the viewers about the non-binary gender identity. Another purpose with the work is to give minorities like transgender people and non-white people a voice and space in media. The most relevant method that is being used is going through the manuscript and discussing it with non-binary people and others that have an interpretative prerogative, as well as research in representation. The problematic parts in representation, interpretative prerogative and casting are being discussed. The theses is based on the shortfilm BIM and the unique insight that the director has in the process behind the movie. The writer discusses the mistakes that she has made in the script-process and through which strategies she's solved them. The most important references are the discussions with non-binary people about the script, as well as the book <i>Näkymätön Sukupuoli : Ei binäärisiä ihmisiä</i> (Holma, J., Järvenpää V., Tervonen K.). The results are which strategies the author has used to create and shape the non-binary character Bim, in a way that doesn't discriminate nor contribute to oppression to the minority.	
Keywords:	Representation, non-binary, interpretative prerogative, heteronorm, sexual minority
Number of pages:	31
Language:	Swedish
Date of acceptance:	

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Mediekultur
Tunnistenumero:	18789
Tekijä:	Izabella Fant
Työn nimi:	Kuinka cis-sukupuolinen ohjaaja on muodostanut ei-binäärisen hahmon korrektilla tavalla?
Työn ohjaaja (Arcada):	Jan Näls
Toimeksiantaja:	
Tässä tapaustutkimuksessa on analysoitu prosessi lyhytelokuva BIMin takana, sekä miten elokuva on tehty reilulla ja korrektilla tavalla, vaikka ohjaaja identifioi itsensä cis-sukupuoliseksi. Tutkimuksen tarkoitus on kannustaa muitakin käsikirjoittajia ja ohjaajia tuottamaan elokuvia ei-binäärisillä hahmoilla, myös silloin kuin elokuvantekijät eivät itse ole transseksuaaleja. Elokuva rikkoo ennakkoluuloja ja stereotypioita transihmisistä ja opettaa katsojaa ei-binäärisestä identiteetistä. Toisena tarkoituksena työllä on antaa tilaa ja kuuluvuutta mediassa vähemmistöille, kuten transseksuaalit ja ei-valkoiset ihmiset. Eniten hyödyllinen käytetty metodi on käsikirjoituksen läpikäyminen ja keskusteleminen ei-binääristen ihmisten kanssa ja sellaisten kanssa, joilla on tulkinnallinen etuoikeus. Tutkimus representaatiosta oli yhtä lailla tärkeä metodi. Töissä keskustellaan ongelmallisista sivuista representaatiossa, tulkinnan etuoikeudessa ja rooleista. Opinnäyte perustuu lyhytelokuvaan BIMiin ja ohjaajan uniikkiin kokemukseen elokuvaprosessissa. Kirjailija keskustelee virheistä mitä hän on tehnyt kirjoittaessa käsikirjoitusta, sekä siitä miten hän on ratkaissut ne. Tärkeimmät referenssit ovat keskustelut käsikirjoituksesta ei-binääristen ihmisten kanssa, sekä kirja Näkymätön Sukupuoli : Ei binäärisiä ihmisiä (Holma, J., Järvenpää V., Tervonen K.). Tuloksena ovat strategiat mitä kirjailija on käyttänyt luomaan ja muodostamaan ei-binäärisen hahmon Bim tavalla, joka ei osallistu vähemmistön syrjintään eikä alistamiseen.	
Avainsanat:	Representaatio, ei-binäärinen, tulkinnan etuoikeus, heteronormatiivisuus, seksuaalivähemmistö
Sivumäärä:	31
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	

INNEHÅLL

FÖRORD

1 INTRODUKTION.....	8
1.1 BAKGRUND.....	8
1.2 KORTFILMEN BIM.....	8
1.3 FORSKNINGSFRÅGA.....	9
1.4 SPECIALTERMER OCH DEFINITIONER.....	10
1.5 SYFTEN OCH MÅL.....	11
2 TEORI.....	13
2.1 REPRESENTATION.....	13
2.1.1 <i>Transpersoner</i>	14
2.1.2 <i>Icke-vita</i>	15
2.1.3 <i>Stereotypisering</i>	16
3 METOD.....	17
3.1 NORMKRITISKT TANKESÄTT.....	17
3.2 TOLKNINGSFÖRETRÄDE.....	18
4 PROCESS.....	19
4.1 RESEARCH.....	19
4.2 OSYNLIGT KÖN.....	21
4.3 CASTING.....	22
4.4 SCEN 3 & 5.....	23
5 RESULTAT.....	25
6 DISKUSSION.....	27
KÄLLOR.....	29
BILAGA: Manus för kortfilmen BIM.....	31

Figurer

Figur 1. Veronica klantar till sig. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.....	7
Figur 2. Veronica och Bim läser bloggkommentarer. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019....	10
Figur 3. Bim ger svar på tal till en elak bloggkommentar. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.....	12
Figur 4. En av Bims läsare besöker hen på kafeet. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.....	13
Figur 5. Johnny och Veronica spanar in Bims dejt. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.....	15
Figur 6. Två kunder trakasserar Veronica. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.....	17
Figur 7. Bim och Veronica har just varit med om trakasserier. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.....	20
Figur 8. Vännerna hänger en kväll på kafeet . Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.....	22
Figur 9. Scen 3. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.	24
Figur 10. Scen 5. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.	24
Figur 11. Johnny och Bim njuter av en trubadurkväll på kafeet. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.	25
Figur 12. Bim njuter av sin dejt. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.	26
Figur 13. Johnny pratar med Bim, som läser bloggkommentarer. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.	28

FÖRORD

Orättvisor motiverar mig att skapa förändring. Jag är trött på att se homofobi, transfobi, rasism och andra förtryck mot minoriteter i media, framför allt i film. Trött på att förtrycket fortsätter leva för att ”det alltid har varit så”. Detta arbete och kortfilmen BIM (2019) är två av mina bidrag till att ändra på dessa saker och skapa förändring i vårt samhälle. Jag vill se mer transpersoner med komplexa personligheter, tjocka och icke-vita kvinnor samt känsliga och funktionsvarierade män.

Jag vill tacka hela mitt fina arbetsteam som var med och skapade BIM! Fotografen Sophie Feldt, som jag har fått njuta av filmens förprocess speciellt mycket med. Hon har varit min starkaste pelare att luta mig mot under filmprocessen. Producenten Rebecca Kurtén, som har hållit i trådarna, fixat sponsorer och sett till så att hela produktionen ens blev av. Ljudplaneraren Jasmine Laine, som har gjort ett fantastiskt jobb både under inspelningarna och i postproduktionen. Naturligtvis också alla andra i arbetsteamet, skådespelarna, statisterna och Cafe Talo, var vi spelade in filmen.

Jag känner stor tacksamhet mot min handledare Jan Nåls, som har funnits som stöd enda sedan jag började skriva på manuset tills att jag skrivit denna avhandling. Så många saker har fallit på plats för mig under våra handledningsträffar.

Figur 1. Veronica klantar till sig. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.

1 INTRODUKTION

1.1 Bakgrund

Transpersoner, det vill säga personer som inte alls eller delvis inte identifierar sig med det kön en har fått tilldelat vid födseln, har alltid varit förtryckta av övriga samhället. Än idag upplever 70 procent av unga transpersoner att de är diskriminerade (Pirjatanniemi, 2018). Kriterierna för att göra könsbekräftande behandling (den numera etablerade termen för det som tidigare benämndes som ”könsbyte” eller ”könskorrigering”) i Finland, är att vara steriliserad, att man är myndig och kan påvisa två läkarintyg av psykiatriker. I Sverige betalar staten däremot 225 000 kronor till personer som tvingats bli steriliserade i samband med könsbekräftande behandling, eftersom det anses vara fel. Det är inte längre ett kriterium för könsbekräftande behandling (Pirjatanniemi, 2018). I 72 länder världen över är homosexualitet fortfarande olagligt och i 11 länder leder det till dödsstraff (Independent, 2016). Vissa menar att sterilisering kan likställas med tortyr och det är bara ett av många exempel på hur transpersoner i Finland fortfarande har brister i sina mänskliga rättigheter.

Det finns en risk i att ta plats i frågor där en inte har tolkningsföreträde, i detta fall där jag har skapat en film utgående från en person med icke-binär könsidentitet, en identitet som jag själv aldrig har upplevt. Med könsidentitet menas det kön en känner sig som – en persons självupplevda kön. Det finns också en stor problematik kring sättet hur minoriteter generellt porträtteras. Deras karaktärsdrag begränsas ofta av stereotyper och deras dominerande egenskap är ofta deras sexuella läggning, könsidentitet, hudfärg – den egenskapen som gör att de tillhör en minoritet.

1.2 Kortfilmen BIM

Som en del av mitt slutarbete från Yrkeshögskolan Arcada skapade jag kortfilmen BIM (2018), som jag skrev manus till och regisserade. Huvudpersonen är icke-binär och två av birollerna är icke-vita, vilket är två av mina bidrag till ett mer jämställt medielandskap. Filmens synopsis lyder:

Bim är icke-binär och blir förtryckt och exkluderad av samhället, både via hens blogg och i verkliga livet. Hen för sin dagliga kamp mot det heteronormativa samhället och det ser vi genom händelser på Bims favoritcafé. Där jobbar hens bästa vän Johnny och klantiga Veronica. Hen vill hitta en partner, men hens dates förstörs av fördomar och bristande kunskap av den icke-binära könsidentiteten. Till slut blir Bim och Veronica grovt sexuellt trakasserade, vilket skapar ett band mellan dem som aldrig funnits tidigare.

Nästan alla i filmteamet var kvinnor och hade ett personligt intresse i filmens tema, som är hbtq+, intersektionell feminism och normkritik. För mig känns det viktigt att de andra i filmteamet förstår sig på filmen och dess syften, vilket också i detta fall bidrar till en säker och trygg arbetsmiljö. Genren är drama och längden är 9:16 minuter.

1.3 Forskningsfråga

Min forskningsfråga lyder ”Hur kan en cis-regissör gestalta en icke-binär huvudkaraktär på ett rättvist sätt?”. Man kan fråga sig vad ett rättvist sätt innebär? I detta fall handlar det om att representera människor likvärda och ta i beaktan tolkningsföreträde, som jag som regissör inte har i frågan. Med cis-person menas en person som identifierar sig med det vid födseln tilldelade könet. Någon med icke-binär könsidentitet betyder att hen identifierar sig som mellan, bortom eller med båda könskategorierna kvinna/man och kan ofta användas synonymt med genderqueer och intergender (RFSL. 2015). Arbetet tar upp vilka strategier jag har använt mig av och hur jag har gått till väga för att skapa en icke-binär huvudkaraktär på ett rättvist sätt. Arbetet diskuterar om det är möjligt att skapa en film om ämnen där en inte har tolkningsföreträde och representera den icke-binära karaktären rättvist utan att förlita sig på stereotyper.

Avgränsningarna för arbetet är att jag utgår ifrån filmen BIM och processen kring manus, research och casting. Jag fokuserar mestadels på gestaltningen av könsidentiteten icke-binär, även fast liknande principer gäller för andra sexuella och etniska minoriteter som förekommer i filmen.

1.4 Specialtermer och definitioner

Figur 2. Veronica och Bim läser bloggkommentarer. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.

För att kunna diskutera representation av sexuella minoriteter i media, måste vi förstå vad ordvalen betyder. Därför har jag här nedan, med hjälp av RFSLs och genus.se's begreppsordlistor, skrivit ner nyckelord som är viktiga att förstå sig på.

- Cis-person: någon som identifierar sig med det kön som hen blivit tilldelad vid födseln.
- Cisnormativitet: Antagandet att alla människor identifierar sig som det kön som har tillskrivits dem vid födseln och lever efter det könets sociala normer (kvinnligt/manligt).
- Hen/den: Könneutrala pronomen som främst används om personer som varken identifierar sig som kvinnor eller män utan till exempel är icke-binära. Hen och den används också i situationer då en persons könstillhörighet inte är relevant eller känd.
- Homofobi: En ideologi, uppfattning eller värdering som ger uttryck för en starkt negativ syn på homosexualitet eller homo- och bisexuella. Homofobin överlappar ofta med transfobi, som innebär samma negativa syn men riktat mot transpersoner eller personer vars könsuttryck bryter mot normen.
- hbtqi+ - Ett paraplybegrepp för homosexuella, bisexuella, transpersoner och personer med queera uttryck och identiteter.

- Intersektionalitet: Ett perspektiv som används för att studera hur olika mak-tordningar hänger ihop med varandra och hur olika identiteter skapas som resultat av exempelvis religiositet, kön, sexualitet, klass och ålder. Hur de olika aspekterna hänger samman ser olika ut beroende på person, grupp och sammanhang.
- Heteronorm: Det system av normer som påverkar vår förståelse av kön och sexualitet. Enligt heteronormen är människor antingen kvinna eller man och de förväntas vara heterosexuella och feminina respektive maskulina.
- Könsuttryck: Hur en person uttrycker sitt kön genom attribut till exempel kläder, kroppsspråk, frisyr, röst med mera.
- Patriarkat: ett system där män har den ekonomiska, juridiska och politiska makten. I denna förståelse finns det bara plats för två kön (Genus.se, 2018).

1.5 Syften och mål

Som feminist vill jag inte att mina arbeten bidrar till att upprätthålla eller återskapa patriarkala strukturer. Därför kombinerade jag min aktivism med filmskapandet. Jag skapade med hjälp av stort intresse för ämnet och research kortfilmen BIM och genom min unika inblick i processen denna avhandling. På detta sätt vill jag bevisa för mig själv att jag kan skapa ett konstnärligt och politiskt verk. Filmen ifrågasätter våra samhällsnormer och krossar fördomar. Icke-binära personer är strukturellt förtryckta i vårt samhälle och jag vill vara med och förändra på det, för att jag helt enkelt anser att vi alla förtjänar mänskliga rättigheter och bär på samma människovärde. Genom att skapa en film med en icke-binär huvudkaraktär vill jag utbilda tittare i att könsidentitet inte alltid är binärt, d.v.s. man eller kvinna. Många som jag har berättat om min film till, har inte ens vetat om att den icke-binära könsidentiteten existerar. Det är ett tecken på att det borde pratas om det mer.

Jag gör också analysen för att andra regissörer och manusförfattare ska våga skapa historier där de inte har tolkningsföreträde eller erfarenhet. Om vi inte börjar göra det, så kommer de flesta filmer fortsätta att gå utgå ifrån män och deras synvinkel, eftersom de dominerar i filmbranschen. Endast 4% av regissörerna och 15% av manusförfattarna var kvinnor i de 100 filmerna som hade högst omsättning år 2018 (womenandhollywood, 2018). Detta resulterar naturligtvis i att de flesta filmerna inte ens klarar bechdeltestet,

där kravet är att det ska finnas två namngivna kvinnliga karaktärer som talar till varandra om någonting annat än en man (bechdeltest, 2019).

För mig känns det viktigt att få tittarna att relatera eller känna igen sig i karaktären Bim, i hens upplevelser, humor och känslor, trots att hen har en könsidentitet som de flesta inte har. Jag vill med min film även visa förtryck riktat mot transpersoner, även här i Finland. Filmen tar upp det nedlåtande sätt som det pratas om transpersoner i vårt samhälle. Om transfober, efter att ha sett min film, kan uppleva eller förstå de ovannämnda sakerna, kan de ändra på sina negativa tankar om transpersoner. Jag vill alltså skapa ett större utrymme för olika könsidentiteter och samtidigt sprida kunskap om icke-binära könsidentiteter och andra förtryckta människogrupper.

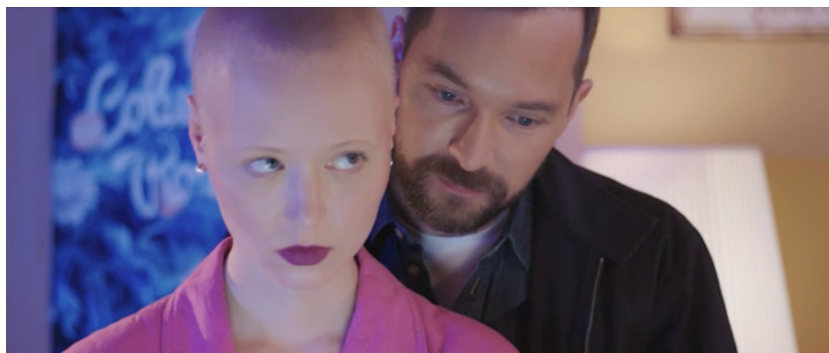
Figur 3. Bim ger svar på tal till en elak bloggkommentar. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.

2 TEORI

2.1 Representation

Synonymer för representation är bland annat följande: beskriva, framställa eller porträttera (Shorter Oxford English Dictionary, 2007). Representation handlar om att ge plats och det vill jag göra på ett rättvist sätt. En slags rättvisa är om vi ser lika många transpersoner i filmer, i proportion till hur många det finnas av dem i verkligheten. Det hela handlar om maktstrukturer och hierarki. Dominerade människogrupper är inte lika

problematiskt representerade eftersom variationen i representationen oftast är nyanserad och mångfasetterad. Minoriteter har dock sällan möjligheten att påverka sättet de är representerade på och därför har jag gjort mycket research bland icke-binära och hur de representeras i media. Jag vill att personer som vanligtvis inte ges plats i media nu får den, på det sätt de vill ha det. I engelskan pratar man om voice, det vill säga röst: vem ges en röst, hur mycket, hur ofta och för vem är rösten riktad (Shohat och Stam, 2013: 184-6). Detta betyder att kvantiteten av minoriteter representerade inte är det enda en måste tänka på, utan även att gestalta dem på ett rättvist sätt. Då blir de också representerade på ett likaberättigat och mer komplext sätt. Representationen kan också leda till exoticism, vilket gör att människorna tillhörande minoriteten eller kulturen i fråga endast fokuserar på vilka sätt de är annorlunda från normen eller majoriteten. Detta orsakas oftast av någon från den dominerande kulturen.

Figur 4. En av Bims läsare besöker hen på kafeet. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.

2.1.1 Transpersoner

Transfobi tar sig uttryck på flera olika sätt i film. Det finns en stor brist i representation och i de flesta fall då transpersoner är representerade i media, är de ett slags skämt. Män i kvinnokläder är någonting humoristiskt i vår underhållningsvärld. Filmskaparen, aktivisten och transkvinnan Phaylen Fairchild skriver i en artikel på medium.com om transpersoners representations historia i film.

“Transwomen were reduced to bawdy, comedic or grotesque twists by lazy writers in Hollywood. The go-to joke. The trend continued throughout the 90’s and well into the 2000’s. With what little Trans characters there were on screen, they were always the subject of

comedy or villainy. Because, for some reason, it's still an outrageous knee-slapper to see a sexy woman you suddenly discover has male genitalia or much easier to hate her, so they make her the freakish bad guy, such as in Sleepaway Camp, like some dangerous modern day Frankenstein who will curl their hair, twirl their penis then slit your throat." (Fairchild, 2018)

Hon berättar också om hennes skådespelarkollegor som är transpersoner, som endast får roller som prostituerade, älskarinnor, självhatande transpersoner, döda eller döende av aids, om de inte är villiga att bli förlöjligade för komikens skull.

I en artikel i Cinesthesia (Reitz, 2017) diskuteras det om modernare filmer med karaktärer som är transkvinnor och problematiken kring dem. Filmen *The Danish Girl* (2015) regisserad av Tom Hooper, spenderar mer tid med karaktären Gerda och hennes problem med att acceptera det att hennes partner Lili är trans. Vi får inte se så mycket av Lilis psykiska och sociala kamp utan fokuserar mer på Gerdas saknad av hennes "man", vilket resulterar i att tittaren förväntas sympatisera med Gerda och uppfatta Lili som orsaken till hennes smärta.

Reitz diskuterar också serien *Orange is the New Black* (2013-) skapad av Jenji Kohan och transkaraktären Sophia Burset, spelad av transkvinnan Laverne Cox. Hon uppfyller också många stereotyper om transkvinnor, så som att hon är ett offer för hatbrott och är diskriminerad och misshandlad av andra fångar och arbetare på fängelset så att hon blir intagen på fängelsesjukhus flera gånger.

I en artikel i *Time Magazine* (Friess, 2014) skrivs det om filmen *Dallas Buyers Club* (2013) regisserad av Jean-Marc Vallée. Filmen är baserad på verkliga händelser men i filmen är huvudkaraktären Ron Woodruff heterosexuell och väldigt trångsynt gentemot HBTQI+ gemenskapen, även fast han i verkligheten var bi-sexuell och inte alls homofobisk. Transkvinnan Rayon är en helt och hållet påhittad karaktär, som enligt Friess är baserad på endast stereotyper. Hon betar sig precis som män gör när de låtsas vara kvinnor, till skillnad från de som på riktigt känner sig som kvinnor.

Sexuella minoriteters dominerande personlighetsdrag på film är oftast deras sexualitet eller könsidentitet och de är ofta antingen deras största vilja eller största hinder. Då finns det inte så mycket rum för andra personlighetsdrag eller viljor.

2.1.2 Icke-vita

Figur 5. Johnny och Veronica spanar in Bims dejt. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.

Rasism mot icke-vita tar sig form på många olika sätt och även saker som enligt vissa inte anses vara grova bidrar till normalisering av rasismkulturen. Vithetsnormen är någonting som också medför förtryck i vårt samhälle och innebär att vithet (eller att vara ljus-hyad) är en statusmarkör. Det är en struktur som innebär att vita har fördelar socialt, politiskt och ekonomiskt. Detta påverkar vem som har och inte har makt och går hand i hand med rasism och rasifiering. Vithetsnormen härstammar från kolonialismen och existerar globalt, även i länder där vita som etnisk grupp är en liten minoritet. Förtryck mot icke-vita personer reflekteras i media bl.a. genom att dessa blir underrepresenterade, exotifierade och framställs som stereotyper. Dessa saker bibehåller kulturell hierarki och ett strukturellt förtryck. (RFSL, 2015)

I en artikel i Thought Co (Nittle, 2018) diskuteras vanliga stereotyper på afrikansk amerikaner i film. Hon förklarar att många svarta fortfarande tvingas spela roller som upprätthåller stereotypa gestaltningar. Stereotyperna generaliserar svarta som farliga och dragna till olagliga handlingar (i roller som knarlangare, bedragare och andra former av brottslingar). Rollerna som hembiträde, städerska och andra yrken

som anses ha ett lägre status härstammar från slaveri. På detta sätt upprätthåller dessa roller förtryck.

Två av bi-rollerna i filmen, Veronica och Johnny, är svarta men inga av deras handlingar, personlighetsdrag eller åsikter har någonting att göra med hudfärg. Jag ville inte att hudfärgen skulle vara central i deras viljor eller hinder, vilket de vanligtvis är i normativa filmer. Det är en slags strategi som jag har använt, att skriva rollerna varken för vita eller svarta, och sedan under castingen bestämma vilken hudfärg jag vill att skådespelarna ska ha.

2.1.3 Stereotypisering

När jag skrev manuset såg jag framför mig endast vita karaktärer och Bim som en butchig person. Butch betyder en lesbisk kvinna som använder yttre attribut eller beteenden ofta associerade med män (Shorter Oxford English Dictionary, 2007). De två andra karaktärerna var Johnny, som skulle äga kafeet där filmen utspelar sig och Veronica, som skulle jobba där vid sidan om studierna. Efter att jag hade skrivit manusets första version märkte jag hur heteronormativt och stereotypiskt jag hade gestaltat karaktärerna. Även fast jag anser mig vara normkritisk och feministisk, så lever jag i ett samhälle där vithetsnormen och heteronormen styr oss människor och våra tankesätt. Jag ifrågasatte dialogen, händelserna och mina beskrivningar och ändrade dem till någonting som inte skulle återskapa vårt patriarkat. För att skapa lösningar för att sluta upprätthålla förtryckande strukturer måste vi också sluta gestalta våra karaktärer som stereotyper, vilket skulle leda till en mer realistisk representation.

Stuart Hall beskriver stereotypisering på följande vis: "Stereotyped means reduced to a few essentials, fixed in nature by few, simplified characteristics" (Stam, 2013:237). Stereotypisering förenklar alltså människor till några enkla karaktärsdrag och är därför en av orsakerna till att det nästan alltid har en negativ klang. De görs också oftast på minoritetsgrupper och som ett skämt. Stereotyper skapar fördomar, vilket leder till att människor begränsar andra människor före de ens har träffat dem. Stereotyper skapas i princip aldrig av den marginaliserade

gruppen, vilket gör dem maktlösa i fråga om deras representation (Shohat och Stam, 2013:184).

Figur 6. Två kunder trakasserar Veronica. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.

3 METOD

Detta är en fallstudie, vilket innebär studier av specifika fall. I mitt fall är det produktionsprocessen av kortfilmen BIM. Fallet behöver en tydlig avgränsning och måste vara någorlunda fristående. Det är avgörande att fallet har en utmärkande identitet som möjliggör att det studeras i isolering från sitt sammanhang (Denscombe, 2014). Fallstudie passar denna analys eftersom det möjliggör en djupdykning inom mina ämnen som jag känner att jag har tillräcklig grundläggande kunskap i för att fördjupa mig i. Dessutom har jag en stark vilja och stort intresse att själv lära mig mer om dem. Den icke-binära könsidentiteten kan se väldigt annorlunda ut från person till person, därför vill jag understryka att detta är en analys utgående från karaktären Bim och hur hen upplever och hanterar könsidentiteten.

3.1 Normkritiskt tankesätt

Jag använder mig av ett normkritiskt tankesätt, vilket är en metod för att skapa mer jämlikhet i samhället. Det handlar om att flytta fokus från individer och det som anses bryta mot normer till att titta på strukturer och ifrågasätta det som anses vara "normalt" (RFSU, 2015). Detta betyder att en kan upptäcka och sedan förändra begränsande strukturer och normer, vilket är någonting som jag personligen strävar efter.

Normkritik handlar också om att sätta fokus på makt. I arbetet tar jag upp olika sorters makt, t.ex. strukturell makt, som finns hos förtryckarna i vårt samhälle. De förtryckta har också en slags makt när det kommer till diskussioner, nämligen tolkningsföreträde. Jag anser dock inte att dessa två kan jämföras eftersom de är så olika i mängden makt. Media har också en slags makt och med hjälp av den makten skapade jag kortfilmen och sprider budskapet internationellt på Youtube, där filmen är publicerad.

3.2 Tolkningsföreträde

Med filmen vill jag ge utrymme till transpersoner och specifikt icke-binära. Det kan dock lätt bli fel, eftersom jag själv som sagt är cis-person och inte har upplevt ett liv som transperson. Därför har jag inte tolkningsföreträde i saken och kan förvärpa situationen genom att ta plats i ett utrymme som inte är mitt. Därför har jag arbetat mycket med personer med tolkningsföreträde, för att få förståelse och en slags licens att som cis-regissör representera den icke-binära könsidentiteten. Tolkningsföreträde är aktuellt i alla sorts förtryck, inte endast i hbtq+ frågor. Paula Dahlberg, som bl.a. föreläser om feminism och rasism, tar upp problematiken kring tolkningsföreträde och hur det kan polariseras och användas som härskarteknik. Här är hennes definition på tolkningsföreträde:

”Kortfattat betyder tolkningsföreträde att personer tillhörande en förtryckt grupp har första tjeing på att definiera hur det förtrycket ser ut, vad som är nedsättande mot denna grupp samt hur kampen skall föras. Personer som inte hör till gruppen får fortfarande ge sina tankar och åsikter men dessa har inte fullt samma betydelse och vikt som åsikterna från de inom gruppen. Exempel på detta är att om en muslim säger ”detta är nedsättande mot muslimer” så bör en som icke muslim lyssna och inte börja komma med en radda ifrågasättanden och tjaffs om varför det inte alls är nedsättande mot muslimer.” (Dahlberg, 2014)

Tolkningsföreträde handlar om makten att definiera och tolka verkligheten. Jag har använt mig av transpersoners tolkning av verkligheten och makten som tolkningsföreträde ger, vilket jag inte har egen erfarenhet av. Det kan låta problematiskt, men om jag lyckas med mitt mål i produktionen, så har jag använt mig av makten till ett gott ändamål: förstärka transpersoners position och synliggöra den icke-binära könsidentiteten. Paula skriver om att tolkningsföreträde dock inte betyder att alla inom samma grupp ska, kan eller

vill dela samma åsikt. Därför har jag diskuterat manuset med många olika icke-binära personer. Människor i förtryckande position som använder argument om att de har en vän som har tolkningsföreträde inom ämnet och accepterar saken, handlar om att missbruka tolkningsföreträdet och försvara sitt förtryck. Dahlberg ger ett, enligt mig, tydligt och lättförstått exempel på detta:

”Det finns rasifierade som tycker det är helt ok att säga n*boll, det finns rasifierade som tycker det är helt fel. Det är ok att rasifierade har olika åsikter i frågan däremot är det **inte** ok att som vit säga till en rasifierad att hens åsikter om n*bollar inte är rätt för andra rasifierade tycker annat.” (Dahlberg 2014)

4 PROCESS

I detta kapitel tar jag upp vilka tillvägagångssätt och strategier jag har använt mig av i förproduktionen för att nå mina mål. Processen sträckte sig från tiden före jag började skriva manuset fram till castingen, en tid på ungefär 8 månader. Tolkningsföreträde och representation var väsentliga och aktuella utmaningar under hela processen.

4.1 Research

Före manusprocessen satt igång följde jag många transpersoner, speciellt icke-binära, på sociala medier. Detta gjorde att jag kunde skapa Bim utifrån verkliga personer som befann sig i liknande situationer. Jag ville att Bim skulle vara trovärdig och realistisk och sociala medier hjälpte mig med det, även fast vi på sociala medier tenderar att inte visa en så komplex bild av oss som vi i verkligheten är.

Jag skickade manuset till flera finska och svenska unga, icke-binära transpersoner som läste och gav feedback. Ibland fick jag långa och ibland korta svar, men de hjälpte mig alltid att inse någonting och ändra saker i manuset. Jag har varit, och är fortfarande, väldigt noga med att min attityd ska vara öppen och alltid lyssna på de med tolkningsföreträde. Därför har jag tagit åt mig av kritiken och tagit den på allvar, eftersom min vilja har varit att representationen inte ska förtrycka den minoritet som representeras. Jag anser att det är väldigt viktigt att kunna lyssna ordentligt, när jag som cis-person gör ett sådant här projekt.

Den första icke-binära personen jobbar med aktivism och sociala medier. Hen ansåg att manuset gav en stereotyp och klyschig skildring av en icke-binär/queer person. Manuset såg i detta skede ganska annorlunda ut och saknade två av scenerna som finns i den slutliga versionen. Hen tipsade om att hellre porträttera Bim som en vanlig människa och inte någon som konstant associeras med hens könsidentitet. Hen satte ord på det jag hade grubblat på en längre tid men inte kunnat sätta tummen på vad det var. Jag diskuterar de två scenerna 3 och 5 som jag satt till i kapitlet 4.4.

Jag skickade samma version av manuset till den första personen och den andra personen. Hen är en finsk skådespelare och reagerade på lite samma saker som den första gjorde. Hen sade att hen gillade karaktären Bim, hens egenskaper, situationerna mellan Johnny, Veronica och Bim och helheten tyckte hen var spännande. Hens kritik såg ut så här:

“However, I had a problem with the fact that in every scene Bim is a victim of some external, transphobic and sexist force, which follows the “trans* person as a victim” narrative. (I feel this is a similar issue as violence towards women: of course it does happen, and it needs to be represented, but most images of violence towards women only contribute to normalizing images of violence towards women.) It seemed to equate “being non-binary” with “being treated like shit by strangers”. I think you could definitely focus on the trauma of being the victim of aggressive and abusive behaviour, but then the focus shouldn’t be on the queer everyday life, because the trauma is not the same as the everyday life and love life of queer and icke-binär personer. But I would so gladly like to see Bim the protagonist go about their business, and occasionally set the record straight about their gender.”

När jag läste hens svar förstod jag vad hen menade och höll med, men först nu i efterhand, efter att ha gjort all research och gjort filmen, förstår jag verkligen viktigheten i hens poänger. Jag förstod i detta skede att även fast det är genren kortfilm det är frågan om, så måste det rymmas med så mycket mer än det som nu fanns med i manuset.

Den tredje personen som jag diskuterade med om manuset var ung och finlandssvensk, precis som karaktären Bim är. Hen hade en väldigt bra poäng om en av Bims repliker, där hen pratar om hens biologiska kön och könsuttryck. Hen sa ”Biologiskt kön pratar vi inte alls om, eftersom ju vi är biologiska så som vi är [...]. Knappast heller skulle en referera till sitt eget ”uttryck”.” Det var enda kritiken jag fick av hen, men hen fick mig ändå att

öppna ögonen för att inte trycka in svåra begrepp i dialogen, utan hålla det enkelt, vardagligt och förståeligt.

Jag gjorde ändringar i manuset utgående från feedbacken som jag fick av dessa icke-binära personer, samt mina klasskamrater som gick en manuskurs med mig där detta manus var en av uppgifterna. Efter det träffade jag en 12-personers grupp med unga finlands-svenska personer på Happi Pride, varav en stor del var icke-binära. Happi Pride är en del av den icke-statliga organisationen HeSeta, som arbetar kring regnbågsfrågor och evenemang i Finland. Jag läste manuset för dem och bad dem ifrågasätta ifall någonting kändes problematiskt eller oklart. Feedbacken var positiv och när jag gick därifrån kände jag en bra känsla i magen av bekräftelse och ett slags godkännande av deras community.

Figur 7. Bim och Veronica har just varit med om trakasserier. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.

4.2 Osynligt kön

Litteraturen som jag har haft mest nytta av är boken *Näkymätön Sukupuoli – ei-binäärisiä ihmisiä* (2017), skriven av Jenni Holma, Veera Järvenpää och Kaisu Tervonen. Boken är Finlands första facklitterära bok om människor som inte identifierar sig som män eller kvinnor, de som identifierar sig som ”muunsukupuolinen”. Det finns ingen motsvarighet till ordet på svenska, men betyder rakt översatt ”annat kön”.

Boken börjar med ett förord skrivet av Tarja Halonen, följt av en fyra sidor lång definitionslista. Nästa kapitel är serier gjorda av Pii Anttonen, Apila Pepita Miettinen och Kimmo Lust, vilka alla också medverkar i den sista och längsta delen av boken:

personporträtten. I detta stycke finns det bilder och personliga texter om 15 icke-binära personer. Boken hjälpte mig att få ett bredare perspektiv på kön och verkligen inse hur olika samma kön kan upplevas av olika personer. Jag stack hål på flera av mina fördomar som jag omedvetet bar omkring på.

Boken gav mig stor inspiration till Bims personlighet och hens bakgrund, som vi aldrig riktigt får ta del av i kortfilmen, men som för mig som regissör ändå kändes viktig att ha kunskap om. I kortfilmen valde jag att visa en mer vardaglig bild av Bim, men om det vore en långfilm skulle hens bakgrund, hens kroppsdysfori och vården för den, komma fram mer, för det skulle finnas så mycket att berätta om det. Kroppsdysfori betyder att man i någon utsträckning är obekväm med, ogillar eller äcklas av sin kropp som den ser ut medfött (transformering.se, 2013).

Figur 8. Vännerna hänger en kväll på kafeet . Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.

4.3 Casting

Under castingen i förproduktionen frågade jag mig själv om det är okej att ha en cis-skådespelare att spela en transperson. Jag ville hitta en icke-binär, finlandssvensk, ung skådespelare. Det var lika svårt som jag förväntade mig att det skulle vara, vilket slutade i att en cis-person, Maria Veranen, spelade den icke-binära huvudkaraktären Bim. Det finns en del problematik kring detta och det kändes tidvis som att ett av mina mål, att ge icke-binära mer rum i media, inte skulle lyckas om Maria spelade Bim. Jag tog risken och Maria fick rollen och jag diskuterade problematiken med hbtq+ gruppen på Happi Pride.

En annan sak som stödde mitt beslut var att skådespeleri till största delen går ut på att gestalta någon som en i verkligheten inte är. Manuset har jag inte skrivit ur mitt egna cis-perspektiv, utan med massvis inspiration av icke-binära personer, så att jag kan berätta deras historia genom karaktären Bim.

Christoffer Strandberg är en finlandssvensk skådespelare. I en artikel till Yle berättar Strandberg att "Homosexuella har gjort stora framsteg på några år, men transpersoners rättigheter och hur man talar om transpersoner är långt efter" (Rantakangas, 2018). I artikeln sätter skribenten Max Rantakangas stor tyngd på att dessa frågor är komplicerade och att det handlar om på vilket sätt en gör det. Strandberg har flera gånger imiterat kvinnor, t.ex. Tarja Halonen, Krista Siegfriids och Arja Saijonmaa. I artikeln förklarar han "Då jag imiterar Tarja Halonen tänker jag inte alls på kön. Jag porträtterar presidenten Tarja, inte kvinnan Tarja". Han säger också att "Om bögar spelar bögar, heteron spelar heteron och transpersoner spelar transpersoner blir det ju en fruktansvärt tråkig värld". Christoffer han många bra poänger i det han säger och jag tycker själv att dessa frågor alltid bör diskuteras från fall till fall.

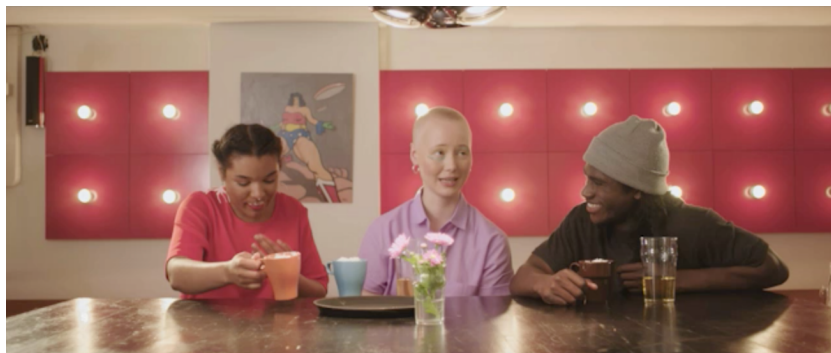
Jag kunde ha satsat mer på skådespelarna om inte tiden och pengarna skulle ha begränsat mig och teamet. Då skulle vi kanske t.ex. ha hittat en Svensk icke-binär skådespelare. Det skulle antagligen ha gjort filmen mer rättvis.

4.4 Scen 3 & 5

Scen 3 och 5 blev tillsatta efter kritiken jag fick över att Bim är ett offer i varje scen. De är båda korta scener som kan verka onödiga, men är viktiga för att filmen inte ska åter-skapa patriarkala och heteronormativa strukturer. Så här lyder scenerna:

3. INT. CAFÉET. DAG.

Bim och Johnny sitter och äter på caféets andra våning. De diskuterar och skrattar om vartannat. Veronica sätter sig ner med tre koppar kakao på en bricka.

Figur 9. Scen 3. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.

5. INT. CAFÉET. KVÄLL.

En trubadur sitter på en barstol i hörnet av caféet och spelar gitarr och sjunger en indielåt. Caféet är fyllt med människor och de lyssnar alla med iver på musiken. Bim står vid bardisken med Johnny och njuter av musiken. Veronica dyker upp bakom dem och sätter armen om dem.

Figur 10. Scen 5. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.

Med scenerna vill jag tillföra realism och vardag till filmen. Jag vill att tittaren ska kunna relatera till Bim, som njuter av tiden med sina vänner, lyssnar på musik, skrattar och har roligt. Dessa två scener har inget fokus på Bims könsidentitet, utan på hen som person. Jag vill visa hur förtrycket inte överröstar Bim och hur hens liv vissa dagar kan vara som precis vem som helst annans.

Figur 11. Johnny och Bim njuter av en trubadurkväll på kafeet. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.

När jag skrev scenerna ifrågasatte jag om de är tillräckligt intressanta, med tanke på berättelsen. Jag kom underfund med att de kanske inte är de intressantaste scenerna, men fortfarande lika viktiga med tanke på gestaltningen av Bim och hurudan bild jag ger av hen till tittaren. När det kommer till att representera minoriteter, känns det viktigt att också våga ifrågasätta om karaktärer/händelser/repliker endast finns till för representationens skull. Sara Pakaslahti tar upp detta i sin kandidatavhandling "Att skriva om patriarkatet" (2018). Där skriver hon "Eftersom berättelsen porträtter vardagen så ingår det i konceptet att ingen händelse eller inget problem är för litet. Det blir en nisch att gestalta små, vardagliga händelser som väcker igenkänning. Om de dessutom har feministisk relevans blir det extra bra." Dessa tankar understryker de vardagliga scenernas avsikt i BIM.

5 RESULTAT

Svaren på min forskningsfråga är "Hur gestaltas en icke-binär person av en cis-regissör på ett rättvist sätt?" finns att hitta i min process. Metoderna som jag har använt har påverkat manuset och min gestaltning av Bim väldigt mycket. Diskussionerna med de tre icke-binära personerna och gruppen på Happi Pride fick mig att förstå att jag hade grundat en del av manuset på fördomar som jag omedvetet bar på. De fick mig att ifrågasätta karaktären och händelserna på ett helt nytt plan och inse hur viktigt det är att diskutera med många olika slags människor, eftersom könsidentitet ändå är så pass personligt.

Boken *Näkymätön Sukupuoli* fick mig att inse hur komplext och varierande den icke-binära könsidentiteten är. En annan väsentlig del i processen är tolkningsföreträde, som jag haft haft i åtanke från början till slut. Det finns en stor betydelse i att förstå sig på stereotyper, så att man inte i misstag återskapar dem och på det viset diskriminerar eller förtrycker. Dessa metoder, tankar och handlingar var relevanta i att ge mig förståelse och en slags licens att som cis-regissör representera den icke-binära könsidentiteten. Detta är ett sätt att lösa problematiken på.

En annan konkret sak som kändes väldigt relevant i frågan om att hålla filmen rättvis, är castingen och sättet karaktären Bim är gestaltad på. Tack vare god casting var variationen stor i hudfärg hos karaktärerna. På castingarna diskuterade jag och skådespelarna deras synpunkter, tankar och relation till manuset. Det känns viktigt att skådespelarna vet vad filmen betyder för mig och budskapet som jag vill ge tittaren. Scenerna där Bim njuter av sin närvaro och där det inte finns någon fokus på könsidentitet, var ett kreativt val som också var avgörande för en rättvis representation.

Figur 12. Bim njuter av sin dejt. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.

Hur vet man om man lyckats med att filmen inte diskriminerar någon icke-binär? En konkret tanke som jag har haft i åtanke hela tiden är tolkningsföretträdet. Jag har alltid varit öppen för kritik och andras tankar kring min gestaltning av Bim. Ända sedan processens början har jag varit redo att tänka om och ifrågasätta mina beslut. Jag har tagit risker, men jag har också varit väldigt försiktig. Så länge ingen påpekar saker i filmen

eller min process som inte är politiskt korrekt, så utgår jag ifrån att jag har lyckats, eftersom tittarantalet förväntas vara mellan flera hundra till flera tusen.

Var risken värd att ta då? Enligt mig, ja. Men det kan ännu förstås ändras om någon upplyser mig om något misstag jag har gjort. Med all research som jag har gjort, känner jag mig dock på den säkra sidan nu. Om vi vågar ta risker även i viktiga och känsliga frågor, så kommer kampen om en mer jämlik framtid med lika rättigheter för alla, att gå snabbare. Det är bråttom, för människor dör och dödas hela tiden runt om i världen på grund av deras könsidentitet eller sexuella läggning.

När en tar risker, är det viktigt att vara beredd på att misslyckas och få kritik, samt inte låta misslyckandet stoppa en från att göra om och göra rätt. Flera gånger under diskussionerna med icke-binära personer kände jag att jag hade misslyckats eftersom de gav kritik. Då påminde jag mig själv att detta är en del av processen och att jag inte skulle lära mig någonting om jag inte skulle få någon kritik.

6 DISKUSSION

Så här i efterhand känner jag att jag gärna hade visat en bredare och en mer komplex bild av karaktären Bim. Hur jag skulle ha gjort det är jag inte säker på, eftersom genren kortfilm begränsade tidsmässigt så mycket.

En av mina största utmaningar i researchen var att det inte skrivs så mycket om hur icke-binära eller transpersoner gestaltas i film. Denna information skulle ha varit väldigt användbar för mig i researchen. Jag önskar ändå att jag på något sätt skulle ha forskat mer i detta och inte enbart lärt mig det via de icke-binära personerna som jag diskuterade med. Jag har också lärt mig hur stor del stereotypa gestaltningar och exotifiering är av transfobi, homofobi och rasism. En sak som jag genom processen förstått är att dessa saker är svåra och komplexa.

En annan utmaning var castingen och dilemmat om att ha en cis- eller icke-binär skådespelare att spela Bim. Jag siktade på en icke-binär skådespelare, men lyckades inte. Efter att ha forskat i saken, märkte jag att frågan är väldigt komplex och att det inte riktigt finns något direkt rätt och fel utan det handlar mer om sättet man gör det på.

Det är ändå viktigt att våga ta tag i även svåra teman.

Figur 13. Johnny pratar med Bim, som läser bloggkommentarer. Foto: Sophie Feldt. BIM, 2019.

Under processen fick jag själv uppleva hur liten andel av människor i min omgivning som är medvetna om andra könsidentiteter än de binära. Min förståelse växte mycket för hur tröttsamt det måste vara för de som inte är cis att förklara sin könsidentitet. Jag blev också mer självmedveten om fördomarna som jag omedvetet burit på. Processen hjälpte mig att sticka hål på dem och ifrågasätta manuset på en ny nivå.

Vissa av mina mål är långsiktiga. Därför vet jag inte ännu i detta skede om mitt arbete har inspirerat och hjälpt andra regissörer att skapa filmer med icke-binära karaktärer. Jag känner att jag har lyckats i att skapa ett konstnärligt och politiskt verk. Det konstnärliga finns i det visuella, som är starkt med bilder av hög teknisk standard och en genomgående färgskala. Den är också politisk eftersom den ger plats åt en förtryckt minoritet och behandlar den icke-binära könsidentiteten ur Bims perspektiv. Filmen ifrågasätter våra samhällsnormer och krossar i alla fall flera fördomar som jag har burit på.

KÄLLOR

Bechdeltest, 2019. Tillgänglig <https://bechdeltest.com> Hämtad: 7.3.2019

BIM, 2019. Tillgänglig: <https://www.youtube.com/watch?v=U0ndKsXjV24>

Dahlberg, 2014. *Tolkningsföreläsning, hur funkar det?* Tillgänglig: <https://vardagsrasismen.com/2014/06/17/tolkningsforetrader-hur-funkar-det/> Hämtad: 6.3.2019

Denscombe, M. 2014. *The Good Research Guide : For Small-scale Research Projects*. 5. uppl., Maidenhead, Berkshire: McGraw-Hill Education

Fairchild, 2018. *The Ongoing Problem With Trans Representation in Media*.

Tillgänglig: <https://medium.com/@Phaylen/the-ongoing-problem-with-trans-representation-in-media-5aeeb8174963> Hämtad: 13.3.2019

Friess, 2014. *Don't Applaud Jared Leto's Transgender "Mammy"*. Tillgänglig:

<http://time.com/10650/dont-applaud-jared-letos-transgender-mammy/> Hämtad: 14.3.2019

Genus.se, 2018. *Patriarkat*. Tillgänglig: <https://www.genus.se/ord/patriarkat/> Hämtad: 7.3.2019

Hall, S., Evans J., Nixon, S., 2013. *Representation : second edition*. Sage Publications & Open University, London ; Thousand Oaks, California.

Holma, J., Järvenpää V., Tervonen K. 2017. *NÄKYMÄTÖN SUKUPUOLI : ei-binäärisiä ihmisiä*, Into, Helsinki.

Independent, 2016. *LGBT relationships are illegal in 74 countries, research finds*.

Publicerad: 31.7.2016. Tillgänglig: <https://www.independent.co.uk/news/world/gay-lesbian-bisexual-relationships-illegal-in-74-countries-a7033666.html> Hämtad: 6.3.2019.

Nittle, 2018. *5 Common African American Stereotypes in TV and Film*, 2018.

Publicerad: 4.10.2018. Tillgänglig: <https://www.thoughtco.com/common-black-stereotypes-in-tv-film-2834653> Hämtad: 9.3.2019

Pakaslahti, S., 2018. *Att skriva om patriarkatet*, examensarbete, Arcada, Film och television, Helsingfors.

Pirjatanniemi, 2018. *"Sterilitet kan likställas med tortyr" - finsk translag lever inte upp till internationella mål*. Tillgänglig <https://www.hbl.fi/artikel/sterilitet-kan-likstallas-med-tortyr-finsk-translag-lever-inte-upp-till-internationella-mal/> Hämtad: 27.2.2019.

Rantakangas, 2018. *Analys: Får en heteroperson spela en homosexuell eller transperson i film?* Tillgänglig: <https://svenska.yle.fi/artikel/2018/08/30/analys-far-en-heteroperson-spela-en-homosexuell-eller-transperson-i-film> Hämtad: 28.2.2019

Reitz, 2017. *The Representation of Trans Women in Film and Television*. Tillgänglig: <https://scholarworks.gvsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1125&context=cine> Hämtad: 14.3.2019

RFSL, 2015. *Begreppsordlista*. Tillgänglig: <https://www.rfsl.se/hbtq-fakta/hbtq-begreppsordlista/> Hämtad: 1.3.2019.

Shohat, E., Stam, R., 2013. *Unthinking Eurocentrism: Multiculturalism and the Media*. Routledge, London; New York.

Shorter Oxford English Dictionary, 2007. Oxford University Press.

Transformering.se, 2013. *Riktlinjer för medier*. Tillgänglig: <http://transformering.se/transbloggen/riktlinjer-för-medier>. Hämtad: 25.3.2019

Womenandhollywood, 2018. *Facts to Know About Women in Hollywood*. Tillgänglig: <https://womenandhollywood.com/resources/statistics/> Hämtad: 7.3.2019

BILAGOR

Manus för kortfilmen BIM.

